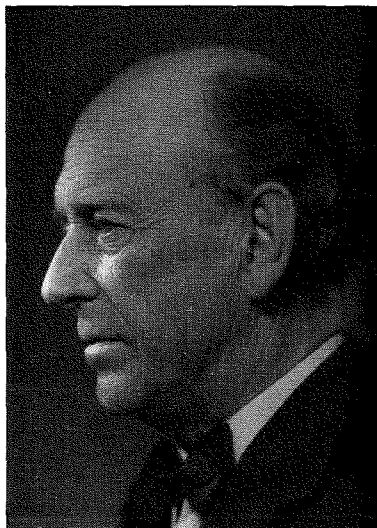

ERIK O. BERGDAHL

* 29.7.1890 † 21.12.1964

När f. d. brukskamreraren ERIK OLOF BERGDAHL avled den 21 dec. 1964 förlorade Bergslagen en av sina varmaste vänner och industrien en trojänare som under nära fyra årtionden ägnat ett skickligt och hängivet arbete åt ekonomiska och administrativa uppgifter i olika företag. Han skulle gärna velat fortsätta detta arbete men tvangs av hälsoskäl att 1946 avgå med förtidspension från Hellefors Bruks AB, där han sedan 1917 varit kamrer och kontorschef.

Erik Bergdahl var född 1890. Både på fädernet och modernet härstammade han från småländska prästläkter. Han blev tidigt föräldralös men upptogs som fosterson av sin faster och hennes man, kyrkoherden i Angelstad C. G. Hultgren. Han inskrevs vid Kalmar läroverk år 1900 men flyttade 1906 till Lund där hans fostermor, som blivit änka, försörjde sig med att hålla inackorderingar. Här avlade han realskoleexamen och inskrevs sedan vid Malmö högre handelsinstitut. Endast med stora svårigheter och uppoffringar kunde han fullborda den tvååriga kursen där, sedan han vid fostermoderns död befann sig utan hem och utan tillgångar.

Sin första befattning fick han på Klafreströms bruk i Småland, där han 1908 blev kassör och bokförare. Därifrån flyttade han som bokföringschef

till Husqvarna Vapenfabriks AB. 1915 fick han anställning som kamrersassistent vid Hellefors Bruks AB, där han redan efter två år befordrades till kamrer och kontorschef. På denna post kvarstod han till 1946, då han på egen begäran förtidspensionerades. Även efter pensioneringen fortsatte han, i den mån krafterna räckte, att som revisor och bokföringsexpert biträda olika företag.

I Hellefors utförde Bergdahl alltså sin viktigaste gärning och om den stora nytta han gjorde företaget, om värdet av hans insatser på det ekonomiska och kamerala området, finnes endast en mening. Han var en föregångsman när det gällde att organisera modern bruksbokföring och åtnjöt anseende som en av dåtidens främsta bokföringsexpenter och redovisningstekniker, vilket bl. a. framgår av att professor Sillén vid Handelshögskolan kom till Hellefors med sista årskullen av sina elever för att studera Bergdahls uppläggning av bokföring och redovisningsteknik. En rad av framstående ledare inom svensk industri har under Bergdahls ledning förvärvat insikter på detta område.

Erik Bergdahls mångsidiga begåvning, klara intellekt och vittomfattande intressen satte spår på många områden utanför hans egentliga verksamhet. Hans allmänna och kommunala uppdrag blevo under årens lopp många. Så var han t. ex. rektor för aftonskolan i Hellefors, ledamot av kommunalfullmäktige och polisnämnd samt ordförande i kommunalnämnden. Vid den av hans intressen framgår av att han tog initiativ till en orkesterförening i Hellefors och var en intresserad ordförande i fruktodlareförening och fiskevårdsförening — fisket var en av hans käraste fritidssysselsättningar. Han startade Hellefors tjänstemannaklubb och var under många år dess ledande kraft; hans kamratlighet, humor och förmåga som berättare och tillfällighetspoet gjorde honom särdeles väl skickad för denna uppgift. Vid en klubbfest 1921 låstes han in för att skriva något för dagen passande; efter en halvtimme kom han ut med följande dikt som förtjänar att återges som ett prov på hans skaldekonst:

Ett Bergslagsår

När björken har klätt sig till hagarnas dans
i lättaste tyllkjol, som fanns,
när hasseln i skogsbrynet nyss tagit på
sin ljusgröna vårpaletå,
när vitsippan blyg uti solen
som vittne vid bofinkens bröllop står

vid sidan av underviolen,
då är det i Bergslagen fager vår.

När svalparet åter har kommit till ro
i sitt kärvordna fjorsommarbo,
när strandskogens spegel i ett bliver spräckt
av småfiskars lek, sedan solen är släckt,
när doften av nyslagna vallar
från torpet stark över skogsstigen drar
in bland kådiga granar och tallar,
då är det i Bergslagen högsommardar.

När klingande hardrevet bukterna går
bland daggvåta fräken och snår,
när solskenet bjuder ditt öga till gäst
vid lövskogens färgglada fest,
när, lysande gul, kantarellen
dig lockar allt längre med skogsfruns röst,
tills redan det mörknar i kvällen,
då är det i Bergslagen början till höst.

När linjemjukt täckande tuva och sten
snön ligger nyfallet ren,
när tystnaden håller sitt gripande tal
i storskogens mäktiga tempelsal,
när, skrudad av rimfrostkristaller,
var buske, vart träd blir ett sagoslott,
som skimrar av tusen marschaller,
då är det en Bergslagens vinter vi fått.

Det var framför allt bergslagsnaturen och brukslivet som gav stoff till hans dikter. Smälänningen Erik Bergdahl blev så fästad vid Bergslagen att han kände sig som en son av denna bygd, vars minnen och traditioner likaväl som dess natur och arbetsliv han tidigt lärt sig att älska. Arbetets vardag och högtidens fest! Jakt och fiske, djur och blommor — han var en framstående, kunnig botanist — skänkte honom avkoppling. Men han hade också sin lust i umgänget med människor och spred själv glädje omkring sig. Hans hjälpsamhet, omtanke om andra och glada lynne förvärvade åt Erik Bergdahl en stor vänkrets. De som ännu finnas kvar av denna minnas med tacksamhet och saknad denna strålande människa, denne gode, glade och trofaste vän. Bergslagen förlorade i honom en förnämlig representant för svensk brukstradition.

Den 27 augusti 1917 ingick han äktenskap med Gertrud Maria Goldkuhl. I äktenskapet föddes två söner och en dotter.

Bergdahl inträdde i vårt Gille 1943 och innehade vid sin bortgång dess femte länk.

Sancte Örjens Gilles Högtidsdag den 23 april 1965.

Thorsten Wigelius